

Becslések, határeloszlás tételek

Székely Balázs

2011. november 9.

- 1 CHT és NSZT
- 2 Hoeffding-egyenlőtlenség
 - Alkalmazása: Beengedés szabályozás
 - Alkalmazása: véletlen algoritmus
- 3 Nagy eltérés tétel
 - Cramér-tétel
 - A ráta függvény kiszámolása
 - A ráta függvény kiszámolása
 - Példák rátafüggvényekre
 - Alkalmazás a „videós példára”
- 4 Momentum probléma
- 5 Valószínűségi változók összegének határértéke
 - Szimmetrikus stabilis eloszlások
 - Vonzási tartomány
 - Maximumok konvergenciája

Példa

Interneten keresztül történő videó szolgáltatás esetén a felajánlott videók bitrátája 2,6 és 3 Mbps között változik (VBR kódolást használtak minden esetben) átlagosan 2,8 Mbps. Ha csúcsideőben egy bizonyos szervernél 1000 igényre számítanak, akkor mekkorára kell tervezni a sávszélességet, hogy egy másodperc alatt legfeljebb 10^{-6} valószínűséggel ne tudjon minden igénynek eleget tenni.

Elvileg $1000 \times 3 = 3000$ Mbps kapacításra lenne szükség a legrosszabb esetben.

A minimálisan szükséges sávszélesség az aktuális aggregált sávszélesség igény várható értéke!

Miért?

CHT – centrális határeloszlás-tétel

Tétel

Legyenek X_1, X_2, \dots független, azonos eloszlású valószínűségi változók úgy, hogy $m = \mathbf{E}X_1$ és $\sigma = D(X_1)$ létezik és véges. Ekkor ha $n \rightarrow \infty$, akkor

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + \dots + X_n - nm}{\sqrt{n}\sigma} < x \right) \rightarrow \Phi(x),$$

ahol $\Phi(x)$ a standard normális eloszlás eloszlásfüggvénye.

Ha n nagy, akkor ez alkalmas lehet a baloldalon álló valószínűség közelítésére, azaz, ha n nagy, akkor tekintsük úgy, hogy

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + \dots + X_n - nm}{\sqrt{n}\sigma} < x \right) \approx \Phi(x).$$

Használjuk ezt a példa megoldására. Természetesen meg kell majd vizsgálni, hogy a közelítéssel mekkora hibát vétünk.

CHT alkalmazása a példára

Alsó korlát a sávszélességre

A minimálisan szükséges sávszélesség az aktuális aggregált sávszélesség igény várható értéke!

Miért?

Tegyük fel, hogy a videók bitrátájának várható értéke m , szórása σ .

Legyen X_i az i -dik videó aktuális bitrátája. És tetszőleges n -re legyen $S_n = X_1 + \dots + X_n$.

Legyen a kapacitás az aktuális összesített sávszélesség várható értéke $C = \mathbf{E}S_{1000}$. Megmutatjuk, hogy ezen kapacitás mellett ha n nagy, akkor közelítőleg $\frac{1}{2}$ valószínűséggel nem lesz elég a kapacitás, azaz $\mathbf{P}(S_{1000} > \mathbf{E}S_{1000}) \approx \frac{1}{2}$.

Ennek módszerét a következő fólián nézzük meg, amin kiszámoljuk a minimális szükséges sávszélességet. Ezután foglalkozunk a $\mathbf{P}(S_{1000} > \mathbf{E}S_{1000}) \approx \frac{1}{2}$ közelítéssel.

CHT alkalmazása a példára

Minimálisan szükséges sáv szélesség

Tegyük fel, hogy a videók aktuális bitrátája egyenletes eloszlású a $[2, 6, 3]$ között. Ekkor a szórás $\frac{3-2,6}{\sqrt{12}} = \frac{2}{5\sqrt{12}}$.

Ha $x > 2800$, akkor $\mathbf{P}(S_{1000} > x) = \dots$ (CHT használata)

A CHT állításában szereplő hányadost szeretnénk látni.

Alakítsuk úgy a baloldalon a valószínűségi kifejezést, hogy ez megjelenjen, miközben az esemény nem változik, azaz a jobboldalon is ugyanazokat a műveleteket hajtsuk végre.

$$\dots = \mathbf{P}(S_{1000} - 1000 \cdot 2,8 > x - 2800) =$$

$$\mathbf{P}\left(\frac{S_{1000} - 1000 \cdot 2,8}{\sqrt{1000} \cdot \frac{2}{5\sqrt{12}}} > \frac{x - 2800}{\sqrt{1000} \cdot \frac{5}{2\sqrt{12}}}\right) \approx 1 - \Phi\left(\frac{x - 2800}{\sqrt{1000} \cdot \frac{2}{5\sqrt{12}}}\right) = 10^{-8}$$

$$\text{Azaz } \Phi\left(\frac{x - 2800}{\sqrt{1000} \cdot \frac{2}{5\sqrt{12}}}\right) = 1 - 10^{-6}$$

A standard normális eloszlás táblázatából: $\Phi(4,7) = 1 - 10^{-6}$.

$$\frac{x - 2800}{\sqrt{1000} \cdot \frac{2}{5\sqrt{12}}} = 4,7 \Rightarrow x = 2821,45 \approx 2822.$$

Ez az elengedhetetlenül szükséges 2800-nak a 0,77%-a.

CHT alkalmazása a példára

Alsó korlát a sáv szélességre. FOLYTATÁS!

A minimálisan szükséges sáv szélesség az aktuális aggregált sáv szélesség igény várható értéke!

Miért?

Azt fogjuk látni, hogy ha n nagy, akkor $\mathbf{P}(S_n > \mathbf{E}S_n) \approx \frac{1}{2}$.

Az előző fólián bemutatott módszerrel csináljuk. $\mathbf{E}S_n = nm$,

ekkor $\mathbf{P}(S_n > \mathbf{E}S_n) = \mathbf{P}(S_n - nm > nm - nm) =$

$$\mathbf{P}\left(\frac{S_n - nm}{\sqrt{n}\sigma} > \frac{0}{\sqrt{n}\sigma}\right) = 1 - \mathbf{P}\left(\frac{S_n - nm}{\sqrt{n}\sigma} < \frac{0}{\sqrt{n}\sigma}\right) \underset{\text{CHT}}{\approx} 1 - \Phi(0).$$

Mivel $\Phi(0) = \frac{1}{2}$, a jobboldalon álló valószínűség $\frac{1}{2}$.

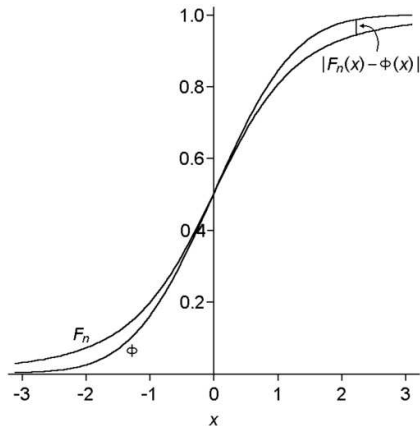
CHT közelítés hibája fix n -re

Berry-Esséen tétel

Ha $\mathbf{E}X_i = 0$, $D^2(X_i) = \sigma^2 < \infty$, és $\mathbf{E}|X_i|^3 = \rho < \infty$, akkor létezik egy $C > 0$ (abszolút konstans) úgy, hogy

$$\left| \mathbf{P} \left(\frac{S_n}{\sigma\sqrt{n}} < x \right) - \Phi(x) \right| \leq \frac{C\rho}{\sigma^3\sqrt{n}}$$

Megjegyzés: Előfordulhat, hogy egy konkrét x_0 -ra a hiba sokkal kisebb.

CHT konvergencia gyorsasága, közelítés fix n -re

Berry-Esséen tétel

Ha $\mathbf{E}X_i = 0$, $D^2(X_i) = \sigma^2 < \infty$, és $\mathbf{E}|X_i|^3 = \varrho < \infty$, akkor létezik egy $C > 0$ (abszolút konstans) úgy, hogy

$$\left| \mathbf{P} \left(\frac{S_n}{\sigma\sqrt{n}} < x \right) - \Phi(x) \right| \leq \frac{C\varrho}{\sigma^3\sqrt{n}}$$

Esséen (1942): $C = 7,59$.

van Beeck (1972): $C = 0,7975$.

Shiganatov (1986): $C = 0,7655$.

Shevtsova (2007): $C = 0.7056$. Ez a legjobb jelenleg.

Esséen elméleti korlátja: $C \geq \frac{\sqrt{10+3}}{6\sqrt{2\pi}} \approx 0,4097$.

Ezért ha n fix és nem határértékben érdekes a feladat, akkor nagy valószínűséggel lehet tévedni. Pl. ha $n = 100$, vagy $n = 10000$, akkor $c\frac{1}{10}$, vagy $c\frac{1}{100}$ lehet az eltérés az igazi valószínűségtől.

Így a videós példában hiába számoltunk kapacitást 10^{-6} valószínűséges hibára, a tévedés nagyságrendje ennél sokkal nagyobb lehet.

Hoeffding-egyenlőtlenség

Tétel (Hoeffding-egyenlőtlenség)

Legyen $a_k \leq X_k \leq b_k$ 1 val. Ekkor

$$\mathbf{P}(S_n - \mathbf{E}S_n \geq nc) \leq \exp \left\{ -\frac{2n^2c^2}{\sum_{k=1}^n (b_k - a_k)^2} \right\}.$$

Vagy más formában

$$\mathbf{P}(S_n \geq \mathbf{E}S_n + t) \leq \exp \left\{ -\frac{2t^2}{\sum_{k=1}^n (b_k - a_k)^2} \right\}.$$

A Hoeffding-egyenlőtlenség igen hatékony tud lenne, hiszen nem kell tudni az X_i -knek az eloszlását, csak a korlátait, sőt az egyedi várható értékeket sem kell tudni, csak az összesített várható értéket.

Hoeffding-egyenlőtlenség alkalmazása

Beengedés szabályozás

Interneten keresztül történő videó szolgáltatás esetén a felajánlott videók bitrátája 2,6 és 3 Mbps között változik (VBR kódolást használtak minden esetben) átlagosan 2,8 Mbps. Ha csúcsidőben egy bizonyos szervernél 1000 igényre számítanak, akkor mekkorára kell tervezni a sávszélességet, hogy egy másodperc alatt legfeljebb 10^{-6} valószínűséggel ne tudjon minden igénynek eleget tenni.

Használjuk a Hoeffding-egyenlőtlenséget!

$a_i = 2,6$ $b_i = 3$, és $\mathbf{E}S_{1000} = 2800$ Mbps. Ekkor a sávszélesség foglaltság S_{1000} , amire: $\mathbf{P}(S_{1000} \geq 2800 + t) \leq \exp\left\{-\frac{2t^2}{160}\right\}$. A

legkisebb t keressük, amire a hiba $\exp\left\{-\frac{2t^2}{160}\right\} = 10^{-6}$. Ezt t -re megoldva: $t = 33,24$. Tehát a keresett kapacitás

$$\mathbf{C} = \mathbf{E}S_{1000} + t = 2833,24.$$

A 33,24 a 2800-nak a 1,2%-a.

Hoeffding-egyenlőtlenség alkalmazása

Egy városban 40000 család él. Az egy család által egy nap alatt termelt szemét mennyisége semmiképpen nem több, mint 50 liter; a várható értéke 20 liter, szórása 10 liter.

- 1 Mekkora napi kapacitású szemétegető üzemet építsen az önkormányzat a háztartási szemétnek, ha azt szeretnék, hogy annak az esélye, hogy az üzem nem tudja feldolgozni az egy nap alatt termelődött szemetet, legfeljebb 1% legyen? Adjunk becslést a CHT alapján.
- 2 Miért nem alkalmazható a CHT, ha az önkormányzat 1% helyett 10^{-8} -os biztonságot szeretne? Ebben az esetben adjunk becslést a Hoeffding-korlát segítségével.

Randomizált algoritmusok

Tegyük fel, hogy egy számítógép $p > \frac{1}{2}$ valószínűségek tudja kiszámolni a helyes eredményt két lehetséges érték közül ($a - b$).

n -szer végrehajtjuk a kísérletet, majd egyszerű többségi döntést hozunk: azt tekintjük eredménynek, amelyik többször jött ki.

- (1) Mi a valószínűsége annak, hogy rossz döntést hozunk?
- (2) Ha ismert p , akkor hányszor kell lefuttatni az algoritmust, hogy legfeljebb $\varepsilon = 0,05$ valószínűséggel tévedjünk.

Randomizált algoritmusok (quantum számítógép)

Legyen $X_k = 1$, ha rossz az algoritmus eredménye, 0, ha jó az eredmény. Ekkor S_n a rossz eredmények száma n futtatásból. A rossz értéket fogadjuk el a két lehetőség közül, ha $S_n > \frac{1}{2}n$.

(a) Tehát a rossz döntés valószínűsége $\mathbf{P}(S_n > \frac{1}{2}n)$.

(b) Ha fixáljuk a rossz döntés valószínűségét, ε -t, akkor számoljuk ki a minimális n -et, amire $\mathbf{P}(S_n > \frac{1}{2}n) \leq \varepsilon$.

Használjuk a Hoeffding-egyenlőtlenséget: $\mathbf{P}(S_n > \mathbf{E}S_n + t) \leq$

$\mathbf{P}(S_n > \frac{1}{2}n) = \mathbf{P}(S_n > (1-p)n + t)$. Ekkor $\frac{1}{2}n = (1-p)n + t$ egyenlőségből: $t = (p - \frac{1}{2})n$.

Továbbá $a_k = 0 \leq X_k \leq b_k = 1$ minden k -ra.

A Hoeffding-korlátból:

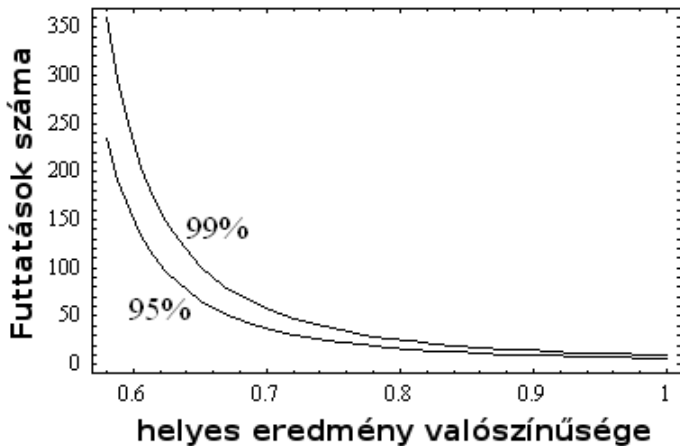
$$e^{-\frac{2t^2}{\sum_{k=1}^n (b_k - a_k)^2}} = e^{-\frac{2(p - \frac{1}{2})^2 n^2}{n \cdot 1}} = e^{-2(p - \frac{1}{2})^2 n} = \varepsilon. \text{ Tehát, ...}$$

Randomizált algoritmusok

$P(\text{hibás többségi döntés } n \text{ futtatásból}) \leq e^{-2(p-\frac{1}{2})^2 n} = \varepsilon.$

Összefüggésből,

$$n = \frac{1}{(p-\frac{1}{2})^2} \ln \frac{1}{\sqrt{\varepsilon}} \quad (\text{Az ábrán: } \varepsilon = 0,05, \varepsilon = 0,01)$$

Nagy eltérés tétel

Feladat felvetés

A nagy számok törvénye: $\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \rightarrow m \right) \rightarrow 1$

Ha $a < m < b$: $\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \rightarrow 1$

Innen következik, hogy ha $m < a < b$, akkor

$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \rightarrow 0$

Vagy más formában:

$\mathbf{P} (an < X_1 + X_2 + \dots + X_n < bn) \rightarrow 0$

Mit tudunk mondani fix n -re, azaz

$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \approx \dots$

Nagy eltérés tétel

Tétel (Cramér-tétel)

Legyenek X_i -k i.i.d. valváltozók $F(x)$ eloszlásfüggvénnyel és (a, b) egy valós intervallum. Ekkor létezik egy $I(x)$ „ráta függvény” úgy, hogy

$$-\frac{1}{n} \ln \mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \inf_{a < x < b} I(x).$$

Szemléletesen:

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \approx e^{-n \cdot \inf_{a < x < b} I(x)}$$

$$\text{vagy } \mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \approx x \right) \approx e^{-n I(x)}$$

Fontos megjegyzés: Ez felső becslés minden n -re!!!

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \leq e^{-n \cdot \inf_{a < x < b} I(x)}$$

Nagy eltérés tétel

A ráta függvény kiszámolása

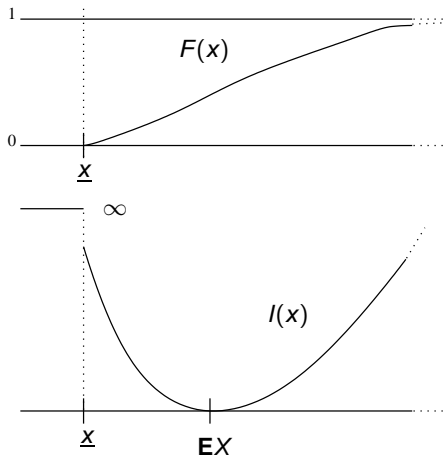
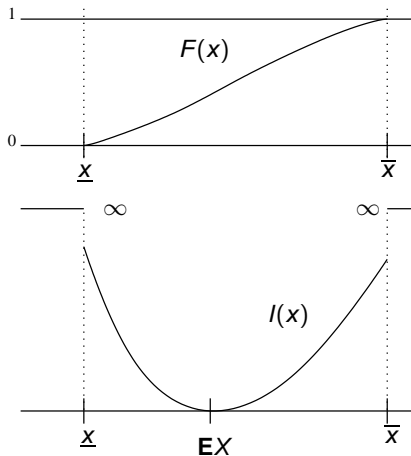
$$M(\lambda) = \mathbf{E}e^{\lambda X}, \quad \hat{l}(\lambda) := \ln M(\lambda),$$

$$I(x) = \sup_{\lambda \in \mathbb{R}} (\lambda x - \hat{l}(\lambda)).$$

Könnyen bizonyítható, hogy $I(x)$ mindig konvex, továbbá a minimuma X várható értékében van, azaz $I(\mathbf{E}X) = 0$

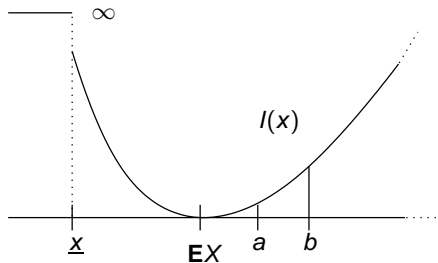
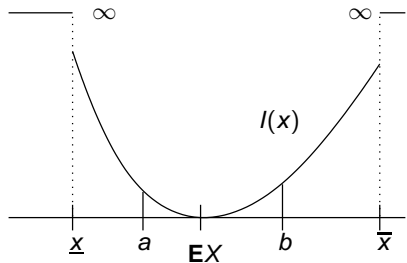
Nagy eltérés tétel

A ráta függvény

Nagy eltérés tétel

A ráta függvény

Ha $a < EX < b$:

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \rightarrow e^{-n \inf_{a < x < b} I(x)} = e^0 = 1.$$

Ha $EX < a < b$:

$$\mathbf{P} \left(\frac{X_1 + X_2 + \dots + X_n}{n} \in (a, b) \right) \rightarrow e^{-n \inf_{a < x < b} I(x)} = e^{-nI(a)}.$$

Nagy eltérés tétel

A ráta függvény kiszámolása

$$M(\lambda) = \mathbf{E}e^{\lambda X}, \quad \hat{I}(\lambda) := \ln M(\lambda),$$

$$I(x) = \sup_{\lambda \in \mathbb{R}} (\lambda x - \hat{I}(\lambda)).$$

Könnyen bizonyítható, hogy $I(x)$ mindig konvex, továbbá a minimuma X várható értékében van, azaz $I(\mathbf{E}X) = 0$

Praktikusan: ha $x \in (\underline{x}, \bar{x})$, akkor az $\hat{I}'(\lambda) = x$ egyenletnek létezik egyetlen megoldása, $\lambda(x)$. Ekkor

$$I(x) = x\lambda(x) - \hat{I}(\lambda(x)).$$

Nagy eltérés tétel

A ráta függvény kiszámolása

Normális $\mathcal{N}(m, \sigma)$: $M(\lambda) = e^{m\lambda + \frac{\sigma^2\lambda^2}{2}}$, $I(x) = \frac{(x - m)^2}{2\sigma^2}$, ha $x \in \mathbb{R}$ $\mathbf{E}X = m$, $I(m) = 0$

Binomiális(N, p): $M(\lambda) = (1 - p + pe^\lambda)^N$,
 $I(x) = x \ln \left(\frac{x}{N-x} \frac{1-p}{p} \right) - N \ln \left((1-p) \frac{N}{N-x} \right)$, ha $0 < x < N$.
 $\mathbf{E}X = Np$, $I(Np) = 0$

Poisson(λ): $M(\lambda) = e^{\lambda(e^t - 1)}$, $I(x) = x \ln \left(\frac{x}{\lambda} \right) - x + \lambda$, ha $0 < x$.
 $\mathbf{E}X = \lambda$, $I(\lambda) = 0$

Geometriai(p): $M(\lambda) = \frac{pe^\lambda}{1 - (1-p)e^\lambda}$,
 $I(x) = x \ln \left(\left(1 - \frac{1}{x}\right) \frac{1}{1-p} \right) + \ln \left(\frac{p}{1-p} (1-x) \right)$, ha $x > 1$.
 $\mathbf{E}X = \frac{1}{p}$, $I\left(\frac{1}{p}\right) = 0$

Nagy eltérés tétel

A „videós” példa újra

Itt már kell tudni az eloszlást! Tegyük fel, hogy

$$X_i \sim \mathcal{N}(2, 8; 0, 06). \text{ Ekkor } l(x) = \frac{(x - 2, 8)^2}{0, 0036} \quad (l(x) = \frac{(x-m)^2}{2\sigma^2}).$$

Tehát

$$\mathbf{P}(S_n > C) = \mathbf{P}\left(\frac{S_n}{n} > c\right) \leq e^{-n \frac{(c-m)^2}{2\sigma^2}} = e^{-n \frac{(c-2,8)^2}{0,0036}}$$

$$\mathbf{P}(S_{1000} > C) =$$

$$\mathbf{P}\left(\frac{S_{1000}}{1000} > c\right) \leq e^{-1000 \frac{(c-2,8)^2}{0,0036}} = 10^{-6}.$$

Ezt c -re megoldva azt kapjuk, hogy $c = 2, 81$, azaz a kapacitás $C = 1000c = 2810$.

Momentum probléma

- 1 (Létezés:) Adott egy számsorozat, m_1, m_2, \dots . Létezik-e olyan F eloszlásfüggvény, amely pont ezeket a momentumokat állítja elő?

Pontosabban:

$$\forall n \mathbf{E}X^n = m_n$$

ahol X eloszlásfüggvénye F .

- 2 (Egyértelműség:) Egy eloszlás momentumai meghatározzák-e az eloszlást?

Pontosabban: Az $F(x)$ elofv az m_1, m_2, \dots momentumokat állítja elő. Létezik-e egy másik, F -től különböző eloszlásfüggvény, amelynek ugyanezek a számok a momentumai?

Momentum probléma

3 különböző eset:

- 1 $F(x)$ tartója $(-\infty, \infty)$ (Hamburger momentum probléma)
- 2 $F(x)$ tartója $[0, \infty)$ (Stieltjes momentum probléma)
- 3 $F(x)$ tartója egy korlátos intervallum $[a, b]$ (Hausdorff momentum probléma)

Momentum probléma

$F(x)$ tartója $(-\infty, \infty)$ (Hamburger momentum probléma)

Létezik egy eloszlás adott m_1, m_2, \dots sorozat esetén ezekkel a momentumokkal, ha a

$$\begin{bmatrix} m_1 & m_2 & m_3 & \dots \\ m_2 & m_3 & m_4 & \dots \\ m_3 & m_4 & m_5 & \dots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots \end{bmatrix}$$

mátrix pozitív szemidefinit, azaz $\sum_{i,j \geq 1} m_{i+j} c_i \bar{c}_j \geq 0$ tetszőleges c_n korlátos komplexszám sorozatra.

Az eloszlás egyértelmű, ha $|m_n| \leq C \cdot D^n n!$ valamilyen pozitív C, D konstansokkal, minden n számra.

Valószínűségi változók összegének határértéke

Adott X_1, X_2, \dots i.i.d. Kérdés, milyen eloszláshoz konvergál

$$\frac{X_1 + \dots + X_n - b_n}{a_n} \rightarrow \dots$$

ha $n \rightarrow \infty$, valamilyen a_n és b_n sorozatokkal?

Ha létezik határérték, akkor az csak stabilis eloszlású lehet. Mi az, hogy stabilis?

Definíció (Stabilis eloszlás)

X stabilis eloszlású, ha tetszőleges n esetén és tetszőleges a_1, \dots, a_n valós számok esetén $a_1 X_1 + \dots + a_n X_n$ eloszlása megegyezik $\alpha_n X + \beta_n$ eloszlásával, ahol α_n és β_n megfelelően választott valós számok. Speciálisan

$$X_1 + \dots + X_n \stackrel{\text{elo}}{=} \alpha_n X + \beta_n.$$

Példák stabilis eloszlásra

Csak végtelen tartójú eloszlás lehet stabilis. Példa: Poisson, Normális, ...

Volt: két független Poisson eloszlású valváltozó összege
Poisson eloszlású

Stabilis eloszlások

Állítás (Szimmetrikus stabilis eloszlások)

A stabilis eloszlásokat a karakterisztikus függvényükkel lehet megadni.* Ha egy stabilis eloszlás szimmetrikus is, akkor a karakterisztikus függvénye

$$\varphi(t) = e^{-c|t|^\alpha}$$

alakú, ahol α a stabilis eloszlás indexe, $0 < \alpha \leq 2$.

Másrészt, $\varphi(t) = e^{-c|t|^\alpha}$ alakú függvény egy stabilis eloszlás karakterisztikus függvénye.

A sűrűségfüggvény és eloszlásfüggvény csak néhány paraméter érték esetén lehet megadni. Pl.: normális eloszlás:

$$\alpha = 2 \quad \varphi(t) = e^{-\frac{\sigma^2}{2}t^2}, \quad f_{0,\sigma}(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{x^2}{2\sigma^2}}.$$

Stabilis eloszlások

Vonzási tartomány

Tétel (Szimmetrikus stabilis eloszlások vonzási tartománya)

Ha X_1, X_2, \dots i.i.d. $F(x)$ eloszlásfüggvénnyel

- szimmetrikus eloszlásúak: $F(-x) = 1 - F(x)$
- a fark eloszlás hatványrendű: $x^\alpha(1 - F(x)) \rightarrow b$, amint $x \rightarrow \infty$, valamilyen $0 < \alpha < 2$, $b \in (0, \infty)$ számokra.

Ekkor $\frac{S_n}{n^{1/\alpha}}$ konvergens és a határeloszlás α indexű szimmetrikus stabilis eloszlás.

Példa ilyen valváltozókra: $f(x) = \begin{cases} 0 & |x| < 1 \\ \frac{\alpha}{2|x|^{\alpha+1}} & |x| \geq 1 \end{cases}$

(\approx szimmetrikus Pareto $(1, \alpha)$)

Maximumok konvergenciája

Legyen X_1, X_2, \dots i.i.d. $F(x)$ eloszlásfüggvénnyel. Továbbá legyen $M_n = \max\{X_1, X_2, \dots, X_n\}$.

Ha minden x esetén $F(x) < 1$ és $\lim_{x \rightarrow \infty} x^\alpha(1 - F(x)) = b$ valamilyen α, b pozitív számokkal (azaz $1 - F(x) \sim x^{-\alpha}$, ha $x \rightarrow \infty$), akkor $n^{-\frac{1}{\alpha}} M_n$ eloszlásban konvergál:

$$\mathbf{P} \left(n^{-\frac{1}{\alpha}} M_n < x \right) \rightarrow e^{-bx^{-\alpha}}, \quad \text{ha } x > 0.$$

Ez nem csak stabilis eloszlásokra igaz.